

Bevarandeplan för Natura 2000-området Paubäcken

Foto: Andreas Garpebring

Fastställd av Länstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Paubäcken, SE0810487
Kommun: Lycksele, Storuman
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Formellt skyddsarbete pågår
Markägare: Privata och staten
Förvaltare: Länstyrelsen Västerbotten
Area: 792,6 ha

Karta

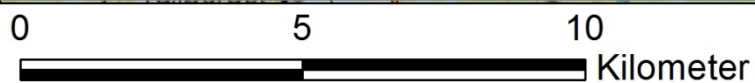
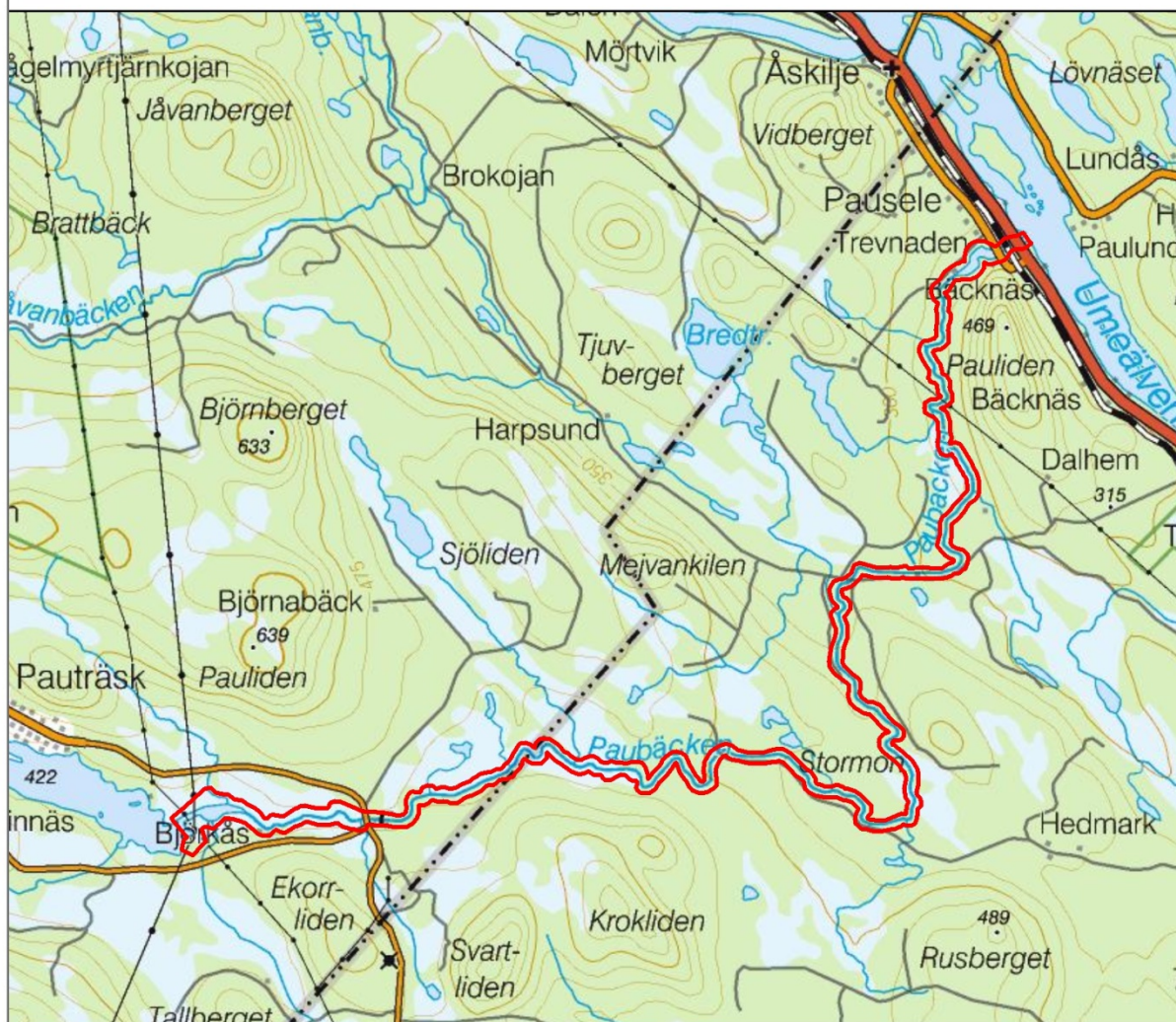
Paubäcken
Områdeskod: SE0810487
Kommun: Lycksele, Storuman
Area: 792,6 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

3260 Mindre vattendrag   90 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1029 Flodpärlmussla
1163 Stensimpa

Beskrivning av området

Paubäcken är centralt belägen i länet på gränsen mellan Lycksele och Storumans kommun. Den har sitt ursprung i Pauträsket i det lågfjällsbetonade Stöttingfjället och är ungefär 33 km lång. Bäcken är ett av de större biflödena till Umeälven och mynnar vid Pausele.

Paubäcken är ett relativt långt, fritt strömmande vattendrag som varierar tydligt i karaktär från dess källa till mynning. Närmast Pauträsket är bäcken djup och relativt lugnflytande. Mittenpartiet kännetecknas av kraftig fallhöjd och består därför av forsande parter som domineras av grov sten och block. Den sista milen ändrar vattendraget åter karaktär och blir mer stråkande i sitt lopp. Vattennivån den sista kilometern i bäcken påverkas av reglering från Rusfors kraftverk i Umeälven.

Paubäcken rinner genom många olika biotoper; tallhedar, fuktiga granskogar och myrlandskap så floran är både varierande och artrik. Där nivåskillnaden till omgivande landskap liten och under höglöden översilas näromgivningen. Till följd av detta är vegetationen väldigt frodvuxen i anslutning till bäcken med karaktärsarter som nordisk stormhatt, toltä och många ormbunksarter. Här finns också andra för trakten relativt ovanliga växter som olvon, brakved, tibast, torta, fjällskära och liljekonvalj samt orkidéarter som korallrot och spindelblomster. När bäcken mynnar i Umeälven har den fallit 160 meter. Vattennivån den sista kilometern i bäcken påverkas av reglering från Rusfors kraftverk i Umeälven.

Paubäcken hyser ett av Sveriges och Europas största kända reproducerande bestånd av flodpärlmussla. De återkommande inventeringar som genomförts har visat att det finns en sammanhängande population på mer än 500 000 flodpärlmusslor. Längdfördelningen indikerar att Paubäcken tycks ha en tämligen välmående musselpopulation med en förhållandevis bra åldersfördelning mellan unga och gamla musslor.

Utöver ett gott bestånd av öring så finns harr i de strömmande delarna av bäcken medan gädda och abborre finns spridd över hela bäckens sträckning. Även stensimpan som är beroende av klara och syrerika vatten och indikerar god vattenkvalitet finns i en livskraftig föryngrande population.

Längs stränderna växer videbuskar. Botten är fläckvis bevuxen med bestånd av slinga (*Myriophyllum* sp) och trådformiga grönalger (*Chlorophyta*) av typ *Oedogonium* och *Zygnema*. På stränderna växer vide, starr och gräs.

Närmast bäcken finns strandskogar med större lövinslag med träd som glasbjörk och gråal som dominerande trädslag. Närområdet domineras annars av barrskog men också av ett stort antal våtmarksområden av skiftande storlek och karaktär. Inom området finns två större våtmarkskomplex som är klassade som områden med höga naturvärden (klass 2) i den riksomfattande våtmarksinventeringen (VMI).

Paubäcken rinner genom en del av länet som karaktäriserats som en skoglig värdeetrakt med stora sammanhängande områden naturskogar och även längs bäcken finns flera naturskogskärnor.

De omgivande skogarna har ett betydande inslag av lövträd och har på många håll gott om naturskogsstrukturer som gamla träd och död ved.

Vattensammansättningen inom avrinningsområdet är varierad med delvis humusrika biflöden medan huvudfåran har ett ganska klart, ganska välbuffrat vatten med neutralt pH-värde. En ganska stor del av avrinningsområdet ligger inom delar med basiska bergarter.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Den oreglerade bäcken och den rika förekomsten av flodpärlmussla.

Motivering

Paubäcken hyser ett av Sveriges och Europas största bestånd av flodpärlmussla. Den rika förekomsten av reproducerande flodpärlmusslor visar på Paubäcken som en ringa påverkad miljö med en god förekomst av värdfisken öring, ett permanent vattenflöde, relativt hög vattenhastighet och ett klart, syrgasrikt, näringsfattigt och välbuffrat vatten med stabilt pH samt botten består av grus och sten av varierande storlek. Här finns även goda bestånd av stensimpa.

Prioriterade åtgärder

Utifrån Natura 2000-områdets bevarandevärden är inga åtgärder aktuella i dagsläget. I den reservatsbildningsprocess som pågår kommer skötsel som bland annat rör skogsmarken i området att fastställas.

Beskrivning av utpekade naturtyper

3260 Mindre vattendrag

Mindre vattendrag förekommer i hela landet i såväl skogs- som jordbruksmark. Naturtypen omfattar oftast vattendrag som har strömordning lägre än 4 och/eller lägre årsmedelvattenföring än 20 m³/s. Paubäcken räknas här som ett mindre vattendrag.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Paubäcken är opåverkad av vattenreglering förutom den nedersta biten som påverkas av vattenreglering i Umeälven. Fysisk påverkan från flottningsepoken finns.

Bevarandemål

Bäcken ska förbli opåverkad av vattenreglering, med naturliga vattenståndsfluktuationer och åstränder där typiska växtarter ska finnas. Vattenvägarna ska vara fria från vandringshinder skapade av människan. Vattenkvaliteten ska vara god för att bl.a. flodpärlmusslan ska ha en bra livsmiljö. Främmande arter och fiskstammar ska inte ha mer än en försumbar påverkan på bäckens artsammansättning, konkurrenssituation och funktion. Arealen ska inte minska.

Beskrivning av utpekade arter

1029 Flodpärlmussla

Flodpärlmusslan är knuten till vattendrag med strömmande och forsande partier. Strömhastigheten måste vara så hög att igenslamning, pålagring och inbäddning undviks under större delen av året. Flodpärlmusslan är beroende av öring som värdjur under musslans larvstadium.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Paubäcken hyser ett av Europas största bestånd av flodpärlmussla. De återkommande inventeringar som genomförts har visat att det finns en sammanhängande population på mer än 500 000 flodpärlmusslor. Längdfördelningen indikerar att Paubäcken tycks ha en tämligen välmående musselpopulation med en förhållandevis bra åldersfördelning mellan unga och gamla musslor. I bäcken finns täta bestånd av öring och tätheten är i medeltal 5-15 årsyngel per 100 m².

Bevarandemål

Arten ska finnas i området och dess population ska inte minska. Populationen ska vara reproducerande och innehålla musslor i alla åldersklasser. Vattenkvaliteten ska vara god med en försumbar belastning av grumlande, försurande och övergödande ämnen. Vattenflödet ska vara naturligt utan påverkan av reglering, rensning eller kanalisering. Skogen längs ån ska inte avverkas eftersom det leder till ökat solinläpp och högre vattentemperaturer. En livskraftig och föryngrande population av öring är nödvändig för att flodpärlmusslan ska kunna föryngra sig.

1163 Stensimpa

Stensimpa förekommer i många olika typer av söt- och bräckvattenmiljöer med renspolad botten, från grunda bräckvattenmiljöer till små bäckar. Arten är vanligast sträckor med strömmande vatten som har steniga och grusiga bottnar, men den går att hitta såväl på blockrika bottnar som rena sandbottnar.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Flera sträckor i bäcken elfiskas och resultaten visar på tätheter på 1-4 individer/100m².

Bevarandemål

Arten ska finnas i området och dess population ska inte minska. Vattenkvaliteten ska vara god med en försumbar belastning av grumlande, försurande och övergödande ämnen. Vattenflödet ska vara natur-

ligt med en försumbar påverkan från reglering, rensning eller kanalisering. Skogen längs bäcken ska inte avverkas eftersom det leder till ökat solinsläpp och högre vattentemperaturer.

Hotbild

Flodpärlmusslan är beroende av god vattenkvalitet och läckage av grumlande och försurande ämnen från skogsbruket kan utgöra ett hot. Avverkade strandnära skogar resulterar i ökade vattentemperaturer och är ett hot mot både musslan och dess värddjur.

Arten är beroende av öring som värddjur under musslan första år. De hot som finns mot en livskraftig öringstam är framförallt vandringshinder, försurning och konkurrens från den introducerade bäckrödingen.

Reglering av vattendraget och annan fysisk påverkan är ett potentiellt hot.

Dikning kan, även om det genomförs utanför området, påverka områdets värden negativt. Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, vattenflöde osv så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner.

Övriga verksamheter och åtgärder som kan påverka områdets värden innefattar terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödsling. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Paubäcken är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Arbete pågår med att ge området ett formellt skydd.

Det är förbjudet att fiska flodpärlmussla enligt 5 § Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen. Ett åtgärdsprogram för flodpärlmussla är upprättat.

Skötselåtgärder

Utifrån Natura 2000-områdets bevarandevärden är inga åtgärder aktuella i dagsläget. I den reservatsbildningsprocess som pågår kommer skötsel som bland annat rör skogsmarken i området att fastställas.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.